

Безпека життєдіяльності та охорона праці

**● Тема №5. Правові та
організаційні основи охорони
праці.**

- **Навчальні питання:**

- **Вступ**

- 1. Зміст, поняття, мета та задачі предмета «Основи охорони праці» і його соціально-економічне значення.

- 2. Основні законодавчі акти з охорони праці.

- 3. Організаційні основи охорони праці.

- **Заключення**

Нещасні випадки в Україні

Галузь нагляду	6 місяців 2012 рік		6 місяців 2011 рік		Різниця, +-	
	Всього	в т.ч. смерт.	Всього	в т.ч. смерт.	Всього	в т.ч. смерт.
Вугільна	1838	69	2129	56	-291	13
Гірничорудна та нерудна	140	13	136	9	4	4
Нафтогазовидобувна та геологорозвідка	16	0	18	1	-2	-1
Енергетика	74	0	79	7	-5	-7
Будівництво	175	24	202	32	-27	-8
Котлонагляд, підйомні споруди	16	6	20	7	-4	-1
Машинобудування	414	15	454	13	-40	2
Металургійна	258	16	243	13	15	3
Хімічна	115	4	102	8	13	-4
Транспорт	257	27	266	28	-9	-1
Зв'язок	34	2	43	2	-9	0
Газова промисловість	25	2	40	2	-15	0
Житлокомунгосп	110	8	119	9	-9	-1
Агропромисловий комплекс	460	40	441	45	19	-5
Деревообробна промисловість	60	8	45	1	15	7
Легка та текстильна промисловість	41	0	16	1	25	-1
Соціально-культурна сфера та торгівля	704	34	734	41	-30	-7
Р а з о м	4737	268	5087	275	-350	-7

1. Зміст, поняття, мета і задачі
“Охорони праці” і його
соціально-економічне
значення

Охорона праці – це система законодавчих актів, соціально-економічних, організаційних, технічних і лікувально-профілактичних заходів і засобів, що забезпечують безпеку, збереження здоров'я і працездатності людини в процесі праці

Санітарія та гігієна праці – це система організаційних заходів і технічних засобів, що запобігають чи зменшують вплив на працюючих шкідливих виробничих факторів.

Техніка безпеки – це система організаційних заходів і технічних засобів, що запобігають вплив на працюючих небезпечних виробничих факторів

Електробезпека – це система організаційних і технічних заходів і засобів, що забезпечують захист людей від шкідливого і небезпечного впливу електричного струму, електричної дуги, електромагнітних полів і статичної електрики

Пожежовибухонебезпека –
це система організаційних і
технічних засобів,
спрямованих на
профілактику і ліквідацію
пожеж і вибухів, обмеження
їхніх наслідків

*Законодавство по
охороні праці* являє
собою частину **трудового
законодавства**

Основні поняття і
терміни безпеки
праці

Безпека – відсутність
ризиків, що зв'язаний з
МОЖЛИВІСТЮ нанесення
ШКОДИ

Безпека праці – стан
умов праці, при якому
відсутній виробничий
травматизм

Безпечні умови праці – умови праці, при яких вплив шкідливих і небезпечних виробничих факторів на працюючих виключено чи їхні рівні не перевищують гігієнічних норм

Нещасний випадок - НП, тобто
небажана, незапланована,
ненавмисна подія, що порушує
звичайний хід речей і відбувається у
відносно короткий відрізок часу
і, що полягає в поразці
організму людини

Травма – порушення
анатомічної цілісності
організму людини або його
функцій внаслідок впливу
небезпечних і шкідливих
чинників

Небезпечним фактором
називається такий фактор,
вплив якого на людину
працюючу у визначених
умовах приводє до травми чи
до іншого раптового, різкого
погіршення здоров'я

Шкідливим фактором
називається такий фактор,
вплив якого на працюючу
людину у визначених умовах
приводе до захворювання чи
зниження працездатності

КЛАСІФІКАЦІЯ ШКІДЛИВИХ ТА НЕБЕЗПЕЧНИХ ФАКТОРІВ ПО ВИДУ ВПЛИВУ:

- фізичні небезпечні і шкідливі виробничі фактори;
- хімічні небезпечні і шкідливі виробничі фактори ;
- біологічні небезпечні і шкідливі виробничі фактори ;
- психофізіологічні небезпечні і шкідливі виробничі фактори.

Комфортні умови – це умови, при яких спостерігається максимальна продуктивність і працездатність, не виявляються негативні відчуття на робочому місці.

Умови праці – це сукупність факторів середовища і виробничого процесу, що впливають на здоров'я і працездатність людини під час його професійної діяльності

Працездатність – здатність людини до праці, що визначається рівнем його фізичних і психофізичних можливостей, а також станом здоров'я і професійною підготовкою.

Важкість праці –
характеристика трудової
діяльності людини, що
визначається ступенем
використання м'язів і відбиває
фізіологічні витрати унаслідок
фізичного навантаження.

Напруженість праці –
характеристика трудового
процесу, що відбиває
навантаження на центральну
нервову систему

Засоби колективного захисту

– засоби призначені для одночасного захисту двох і більш працюючих (захисні укриття, захист відстанню, захист часом, димососи, нейтралізація, осадження і т. д.).

Засоби індивідуального захисту – засоби, призначені для захисту одного працюючого. Вони можуть відноситися як до техніки безпеки (наприклад, каска і бронежилет захищає від травм), так і до виробничої санітарії (протигаз чи навушники, захищають від шкідливих виробничих факторів).

Небезпечна зона – це простір, у якому можливе дія на працюючих небезпечного і шкідливого виробничого факторів